

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/57/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819200584
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7819200584.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej a Mgr. Miloša Greguša v právnej veci navrhovateľa R. O. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v I. M. na ulici L. č. XXX zastúpeného JUDr. Ladislavom Törökom advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Rožňave na Šafárikovej ulici č. 8 a povinnej K. S. Z. I. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v U. na H. ulici č. X zastúpenej JUDr. Attilom Elekom advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Rožňave na Jovickej ulici č. 2 v konaní o určenie výživného pre plnoleté dieťa o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 11Pc/3/2019 - 160 zo dňa 27.8.2020 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zamietol návrh navrhovateľa na určenie výživného zo strany povinnej ako jeho matky od 28.2.2019 do 1.9.2019 v sume 80 Eur mesačne, od 1.9.2019 do 30.11.2019 v sume 170 Eur mesačne a od 1.12.2019 do budúca v sume 120 Eur mesačne. Výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Zamietnutie návrhu odôvodnil tým, že priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, pretože správanie navrhovateľa voči povinnej sa vymyká z rámca spoločensky žiaduceho sa správania dieťaťa k rodičovi. Dôvody, ktoré navrhovateľ uvádzal na zdôvodnenie svojho správania sa voči svojej matke nijako nešpecifikoval, neustále uvádzal, že s jeho matkou sa inak nedá. Naproti tomu súd prvej inštancie konštatoval, že správanie sa navrhovateľa voči svojej matke (vulgárne nadávky, ako aj fyzický útok) nie je možné označiť inak, ako spoločensky neprijateľné. Mal preukázané, že vzťahy medzi účastníkmi konania sú hlboko a vážne narušené. Uviedol, že správanie navrhovateľa voči povinnej sa považuje v tejto spoločnosti za neštandardné, absentujúce prirodzený rešpekt a úctu, ktorá má existovať na strane detí voči rodičom. Správanie sa navrhovateľa voči vlastnej matke, ktorá ho vychovávala takmer celý život, je podľa názoru súdu prvej inštancie v príkrom rozpore s dobrými mravmi a je neprípustné, aby sa takto správalo dieťa, či už plnoleté alebo nepľnoleté voči svojmu rodičovi. Nestotožnil sa s názorom navrhovateľa v tom, že výživné nemožno priznať iba v tých prípadoch, kedy bolo napr. dieťa právoplatne odsúdené za trestnú činnosť spáchanú na rodičoch. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich a je úplne irelevantné, ako sa správa matka k synovi, ale podstatným je, ako sa syn správa k matke, nakoľko ten na nej požaduje platiť výživné. Dal do pozornosti aj to, že v konaní nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by sa povinná k synovi správala nejakým nevhodným spôsobom, ba práve naopak, snažila sa o zmierlivé riešenie, avšak navrhovateľ to odmietol s poukazom na to, že s jeho matkou sa nedá. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a

jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že v zmysle ustálenej judikatúry a § 75 ods. 2 Zákona o rodine je dôvodom pre nepriznanie výživného výrazný rozpor s dobrými mravmi natoľko závažný, že tento predčí právo dieťaťa na riadnu výživu od svojho rodiča. Nejde teda o prípady, kedy sa dieťa s rodičmi nestretáva alebo ak má s rodičom, ktorý mu má poskytovať výživné, zlý vzťah, ako tomu je v tomto prípade. Podľa judikatúry ide najmä o prípady, kedy bolo dieťa právoplatne odsúdené za trestný čin páchaný na rodičoch a podobne. Poukázal aj na skutočnosť, že v čase konfliktov s matkou bol v pubertálnom veku, kedy je prirodzená určitá rebélia mladého človeka voči autoritám a je bežné, že deti niekedy nerešpektujú príkazy svojich rodičov. Navyše bol študentom strednej a neskôr vysokej školy, na ktorej sa sústavne pripravoval na budúce povolanie, čo vylučuje, aby sa mohol živiť sám. Namietal, že pubertálne výkyvy správania dieťaťa by boli univerzálnym argumentom rodičov pre neplnenie vyživovacej povinnosti voči svojim deťom. Poukázal aj na to, že jedným z dôvodov, prečo v štúdiu na vysokej škole nemohol pokračovať, bola skutočnosť, že nemal dostatok finančných prostriedkov na pokrývanie všetkých výdavkov spojených so štúdiom. Následne po ukončení štúdia si okamžite začal hľadať prácu, aby sa stal sebestačným a nenavýšoval potencionálnu povinnosť matky na úhradu výživného. Od 1.3.2020 riadne pracuje. Poukázal aj na vyjadrenie povinnej, že si je vedomá vyživovacej povinnosti voči navrhovateľovi a bola ochotná prispievať na jeho výživu, spornou však bola výška požadovaného výživného. Napriek tomu navrhovateľovi žiadnym spôsobom finančne nepomohla a všetky náklady na výživu od roku 2018 musel znášať jeho otec. Poukázal aj na nadštandardné príjmy a majetkové pomery povinnej, ktorá sa počas celého konania snažila zakryvať svoje skutočné príjmy a majetkové pomery. Podľa odôvodnenia rozsudku jedným z dôvodov pre nepriznanie výživného bola skutočnosť, že mal povinnú fyzicky napadnúť. Súd prvej inštancie pritom vychádzal iba z tvrdenia matky, predmetné tvrdenia žiadnym spôsobom neoveroval, ba dokonca ani nekonfrontoval účastníkov konania, popiera, že by matku napadol, práve naopak, povinná napadla jeho, on sa iba bránil jej útokom, a to tak, že jej chytil ruky, aby jej zabránil v ďalších útokoch. V tomto smere súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav vecí, preto navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Povinná vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa poukázala na definíciu dobrých mravov, ako aj na § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Uviedla, že podstata kritéria dobrých mravov spočíva v tom, že súd bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Prízvukovala, že navrhovateľ nielenže ju odmieta ako matku a rodiča, ale sa dopúšťa aj správania, ktoré by sa zo strany dieťaťa nikdy nemalo vyskytnúť voči rodičovi, tým mala na mysli fyzické napádanie z jeho strany. Podľa jej názoru je neprípustné aj to, že napriek jej snahe nadviazať kontakt a následne udržať ho potom, ako navrhovateľ odišiel bývať ku svojmu otcovi, tento zostal a zostáva absolútne pasívny v tomto smere. Je toho názoru, že súd prvej inštancie správne ustálil, keď správanie navrhovateľa vyhodnotil ako správanie v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko z jeho správania bolo jednoznačne preukázané, že nemá záujem zmeniť svoj postoj voči nej, že sa s ňou nechce stretnúť, odmieta ju, ignoruje ju, nechce sa s ňou kontaktovať a ešte požaduje, aby mu platila výživné. Zdôraznila, že toto správanie, tento stav trvá už viac rokov a zrejme sa to v blízkej budúcnosti zo strany navrhovateľa ani nezmení, čo je jej nesmierne ľúto. Dodala, že v súvislosti s nadviazaním kontaktu s navrhovateľom sa už aj prostredníctvom starej matky, ďalších členov rodiny ale aj viacerých známych snažila o to, aby spolu aspoň nejakým spôsobom komunikovali, avšak akékoľvek jej úsilie zatiaľ vždy bolo zmarené. Dokonca ho osobne navštívila aj v predajni, kde je zamestnaný, ale navrhovateľ potom, ako sa mu pozdravila a snažila sa s ním nadviazať komunikáciu, sa otočil a odišiel preč. V nej toto jeho správanie vyvolalo pocit poníženia a nepochopiteľnosti takéhoto správania. Vyjadrila ľútosť, že navrhovateľ nejaví absolútne žiaden záujem v súvislosti s obnovou ich vzťahu. Namietala navrhovateľove tvrdenie, že štúdium na vysokej škole musel ukončiť z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, keďže sám uviedol, že toto štúdium ukončil výlučne z dôvodu nezvládnutia samotného štúdia. Konštatovala, že o navrhovateľa sa sama starala takmer 18 rokov a tento pod vplyvom svojho otca veľmi rýchlo zabudol na týchto 18 rokov, ktoré pre ňu určite zo žiadneho hľadiska neboli ľahké. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Navrhovateľ vo vyjadrení k vyjadreniu povinnej uviedol, že zotrváva na svojom odvolaní. Konštatoval, že správanie dieťaťa, aby ho bolo možné považovať za rozporné s dobrými mravmi, by malo dosiahnuť určitú mieru, po prekročení ktorej už nemôže dospelé dieťa od rodiča spravodlivo žiadať výživné. Podľa jeho názoru táto miera nebola ním prekročená. Z jeho strany išlo o bežné excesy správania, s ktorým sa vo väčšej alebo menšej miere stretáva každé dieťa v jeho veku. Zdôraznil, že jej tvrdenie o fyzickom napadnutí zostalo iba v rovine tvrdenia povinnej a v konaní nebolo ďalšími dôkazmi preukázané. Návrh

na určenie vyživovacej povinnosti voči povinnej podal z dôvodu, že od augusta 2018 do marca 2020 neprispievala na jeho výživu žiadnou sumou.

6. Povinná k vyjadreniu navrhovateľa uviedla, že nesúhlasí s jeho tvrdením, že jeho správanie voči nej nijakým spôsobom neprekročilo bežné excesy dieťaťa v jeho veku. V tejto súvislosti s tvrdením, že fyzický útok na matku je bežný pre deti v takomto veku je smutné, že niekto môže takéto niečo uviesť. Je hlboko presvedčená, že v súčasnosti, ako ani v minulosti, nebolo bežné a ani obvyklé, aby si dieťa dovolilo urážať svojho rodiča, dokonca aj na verejnosti v prítomnosti iných osôb. Taktiež aby celkom odignorovalo svojho rodiča a už vonkoncom nie to, že dôjde k fyzickému útoku zo strany dieťaťa na svoju matku. Napriek tomu sa snažila nadviazať nespočetne veľakrát s ním kontakt, ale navrhovateľ ju zrejme vyškrtol zo svojho života. Pokúšala sa ho kontaktovať prostredníctvom sociálnych sietí, mobilného telefónu ako aj za pomoci iných ľudí, avšak jej úsilie v tomto smere bolo absolútne márne. Ohľadom preukázania tvrdenia, že v konaní nebolo preukázané fyzické násilie zo strany navrhovateľa voči jej osobe uviedla, že sám navrhovateľ sa vyjadril, že áno, došlo k takémuto incidentu medzi nimi, ako aj to, že z jeho strany boli použité vulgarizmy na jej adresu. V súvislosti s uvedeným si myslí, že už len to, že sa vo vzťahu medzi matkou a synom predostrie v konaní fyzický konflikt, je samo o sebe na hlboké zamyslenie sa a je to odsúdenia hodné. V prípade, ak by sa toto tvrdenie nezakladalo na pravde, navrhovateľ by vzhľadom na jeho postoj vo veci ihneď toto namietal, čo sa však v danom prípade nestalo. Namietala aj tú skutočnosť, že navrhovateľ nemusel podávať návrh na určenie výživného, stačilo sa s ňou skontaktovať a porozprávať sa. Uviedla, že tak, ako v období keď býval pri nej, tak aj do budúca bude vyvíjať maximálnu snahu o to, aby mu mohla zabezpečiť všetko, čo je v jej možnostiach. Vyjadrila presvedčenie, že napriek negatívnemu postojovi navrhovateľa voči nej, sa toto raz zmení a nastolí sa vzťah, aký medzi matkou a dieťaťom má byť.

7. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa § 154 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (CMP).

8. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 32 CMP, účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení.

10. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

11. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

12. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

13. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

14. Podľa ust. § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na zmenu, preto ho podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Ako to vyplýva z vyššie citovaných ustanovení § 62 a § 75 ods. 2 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť a trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. V prípade plnoletého dieťaťa nemožno výživné priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi. Pojem dobré mravy náš právny poriadok nedefinuje, pretože podliehajú spoločenskému vývoju a tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Dobré mravy sú objektívnou hodnotovou kategóriou. O tom, čo je a čo nie je v súlade s dobrými mravmi nerozhoduje názor jednotlivca, ale objektívne hľadisko, ktoré sa vyvodzuje z konkrétnych okolností. Pri hodnotení toho, či je konkrétne konanie v súlade s dobrými mravmi, je vždy potrebné prihliadnuť tiež na čas, miesto a na okolnosti, za ktorých došlo ku konaniu. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, právo oprávneného na výživné od povinného musí byť v súlade s dobrými mravmi. Vždy sa skúma oprávnenie a nie povinnosť. To znamená, že podľa tohto ustanovenia nemožno priznať výživné len v prípade, ak preto existujú dôvody na strane oprávneného. Predpokladá to teda také správanie oprávneného voči povinnému, ktoré spôsobí stratu práva priznať výživné. Prekážku rozporu s dobrými mravmi netvorí okolnosť na strane povinného, teda ak sa oprávnený nezachoval voči povinnému žiadnym spôsobom odôvodňujúcim aplikáciu tohto ustanovenia, potom ani objektívne okolnosti na strane povinného nemôžu spôsobiť, že súd výživné neprizná. Teda v tomto danom prípade nemusí súd skúmať správanie sa povinnej, relevantné je správanie sa oprávneného, teda navrhovateľa. Vykonané dôkazy potom hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov uvedie v odôvodnení rozsudku. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje k nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. V prípade, keď súd na zistený skutkový stav neaplikoval príslušnú právnu normu, aplikoval nesprávnu právnu normu, obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval, spôsobuje nesprávne právne posúdenie veci.

18. V konaniach podľa civilného mimosporového poriadku je súd povinný zistiť skutočný stav veci, za tým účelom je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci.

19. Súd prvej inštancie v danej veci zamietnutie návrhu navrhovateľa na určenie výživného voči povinnej ako svojej matke odôvodnil správaním sa navrhovateľa voči povinnej, ktoré sa zásadne vymyká z rámca spoločensky žiaduceho sa správania sa dieťaťa k rodičovi. Mal jej vulgárne nadávať, fyzicky na ňu útočiť, neprejavovať jej rešpekt a úctu. Z obsahu spisu však nie je zrejmé, ako vulgárne mal navrhovateľ povinnej nadávať, koľkokrát, za akých okolností, kedy sa tak stalo. Z odôvodnenia rozsudku ani zo zápisníc z pojednávania nie je zrejmé, akého konkrétneho fyzického útoku sa mal dopustiť navrhovateľ voči svojej matke, kedy sa tak stalo, akým spôsobom, či to bolo opakované. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie tieto skutočnosti nie sú jednoznačne preukázané. Nedá sa z neho zistiť, či išlo len o bežné excesy pubertálneho dieťaťa, či sa jednalo len o primeranú obranu proti správaniu sa konanie povinnej, alebo sa už jednalo o spoločensky neprijateľné správanie sa navrhovateľa ako syna voči povinnej, svojej matke. Navrhovateľ neprimerané správanie sa voči povinnej popiera.

20. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu veci a náprava pochybení súdu prvej inštancie by vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania), musel odvolací súd rozsudok podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP

zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko rozsah dokazovania, ktorý je potrebné vo veci vykonať, nie je účelne doplniť odvolacím súdom.

21. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie v prvom rade, pokúsiť sa o zmierlivé vyriešenie veci. V prípade, ak sa to nepodarí, vykonať dôsledné dokazovanie v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, najmä riadne vykonať dokazovanie týkajúce sa tvrdených fyzických útokov navrhovateľa voči povinnej, ich príčine, konkrétnemu priebehu útoku, ich následkov, ich počtu, obdobiu, kedy ku nim malo dochádzať. Vykonať dokazovanie ohľadom tvrdenia o vulgárnom nadávaní navrhovateľa povinnej, kedy sa tak malo stať, koľkokrát, za akých okolností, ako konkrétne mal navrhovateľ povinnej nadávať. Aké ďalšie urážlivé správanie mala pociťovať povinná od navrhovateľa, ak to bolo na verejnosti, kto bol toho účastníkom, či to vie preukázať. Akého ďalšieho spoločensky neprípustného správania sa mal navrhovateľ dopustiť proti povinnej. Následne posúdi, či správanie sa navrhovateľa voči povinnej ako svojej matke bolo súladné s dobrými mravmi. Ak dospeje k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný, posúdi ho podľa zásad stanovených v § 62 a kritérií uvedených v § 75 Zákona o rodine. Opäť vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie riadne a zákonne odôvodní podľa ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery vyplývali zo zisteného skutočného stavu veci a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodnutí boli preskúmateľné a logicky správne.

22. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).